

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (prvního senátu)

17. prosince 2020*

„Řízení o předběžné otázce – Volný pohyb osob – Článek 45 SFEU – Občanství Unie – Směrnice 2004/38/ES – Právo pobytu delší než tři měsíce – Článek 14 odst. 4 písm. b) – Uchazeči o zaměstnání – Přiměřená lhůta poskytnutá uchazeči o zaměstnání k seznámení se s vhodnými nabídkami zaměstnání a k učinění kroků potřebných k přijetí do zaměstnání – Požadavky kladené během této lhůty na uchazeče o zaměstnání hostitelským členským státem – Podmínky práva pobytu – Povinnost pokračovat v hledání zaměstnání a mít skutečnou naději být zaměstnán“

Ve věci C-710/19,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Conseil d'État (Státní rada, Belgie) ze dne 12. září 2019, došlým Soudnímu dvoru dne 25. září 2019, v řízení

G. M. A.

proti

État belge,

SOUDNÍ DVŮR (první senát),

ve složení J.-C. Bonichot, předseda senátu, R. Silva de Lapuerta (zpravodajka), místopředsedkyně Soudního dvora, L. Bay Larsen, M. Safjan a N. Jääskinen, soudci,

generální advokát: M. Szpunar,

vedoucí soudní kanceláře: A. Calot Escobar,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za G. M.A. A. Valckem, avocat,
- za belgickou vládu L. Van den Broeck, C. Pochet a M. Jacobs, jako zmocněnkyněmi, ve spolupráci s F. Motulským, avocat,
- za dánskou vládu M. Wolff a J. Nymann-Lindegrenem, jako zmocněnci,
- za polskou vládu B. Majczynou, jako zmocněncem,

* Jednací jazyk: francouzština.

- za vládu Spojeného království Z. Lavery a S. Brandonem, jako zmocněnci, ve spolupráci s K. Apps, barrister,
 - za Evropskou komisi D. Martinem a B.-R. Killmannem, jakož i E. Montaguti, jako zmocněnci,
- po vyloučení stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 17. září 2020,
vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu článku 45 SFEU, článků 15 a 31 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. dubna 2004 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, o změně nařízení (EHS) č. 1612/68 a o zrušení směrnic 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS (Úř. věst. 2004, L 158, s. 77; Zvl. vyd. 05/05, s. 46), jakož i článků 41 a 47 Listiny základních práv a svobod Evropské unie (dále jen „Listina“).
- 2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi G. M. A. a État belge (Belgický stát) z důvodu, že tento stát odmítl přiznat G. M. A. jako uchazeči o zaměstnání právo pobytu na belgickém území po dobu delší než tři měsíce.

Právní rámec

Unijní právo

- 3 Bod 9 odůvodnění směrnice 2004/38 zní následovně:
„9) Aniž je dotčeno příznivější zacházení přiznané uchazečům o zaměstnání judikaturou Soudního dvora, měli by mít občané Unie právo pobytu v hostitelském členském státě až po dobu tří měsíců, aniž by podléhali jakýmkoli podmínkám či formalitám s výjimkou povinnosti mít platný průkaz totožnosti nebo cestovní pas.“
- 4 Článek 6 odst. 1 této směrnice stanoví:
„Občané Unie mají právo pobytu na území jiného členského státu po dobu až tří měsíců, aniž by podléhali jakýmkoli podmínkám či formalitám s výjimkou povinnosti být držitelem platného průkazu totožnosti nebo cestovního pasu.“
- 5 Článek 7 odst. 1 a 3 uvedené směrnice stanoví:
„1. Všichni občané Unie mají právo pobytu na území jiného členského státu po dobu delší než tři měsíce, pokud:
a) jsou v hostitelském členském státě zaměstnanými osobami nebo osobami samostatně výdělečně činnými; nebo
b) mají pro sebe a své rodinné příslušníky dostatečné prostředky, aby se po dobu svého pobytu nestali zátěží pro systém sociální pomoci hostitelského členského státu, a jsou účastníky zdravotního pojištění, kterým jsou v hostitelském členském státě kryta všechna rizika; [...] nebo

- c) – jsou zapsáni u soukromého či veřejného subjektu, akreditovaného nebo financovaného hostitelským členským státem v souladu s jeho právními předpisy nebo správní praxí z prvotního důvodu studia, včetně odborné přípravy, a
 - jsou účastníky zdravotního pojištění, kterým jsou v hostitelském členském státě kryta všechna rizika, a prohlášením nebo jiným podobným prostředkem podle své volby ujistí příslušný vnitrostátní orgán, že mají dostatečné prostředky pro sebe a své rodinné příslušníky, aby se po dobu jejich pobytu nestali zátěží pro systém sociální pomoci hostitelského členského státu; nebo
- d) jsou rodinnými příslušníky doprovázejícími nebo následujícími občana Unie, který splňuje podmínky uvedené v písmenech a), b) nebo c).

[...]

3. Pro účely odst. 1 písm. a) si občan Unie, který již není zaměstnanou osobou ani samostatně výdělečně činnou osobou, ponechává postavení zaměstnané osoby nebo osoby samostatně výdělečně činné v těchto případech:

- a) není dočasně schopen pracovat v důsledku nemoci nebo úrazu;
- b) je řádně zapsán jako nedobrovolný nezaměstnaný poté, co byl zaměstnán více než jeden rok, a je řádně zaregistrován u příslušného úřadu práce jako uchazeč o zaměstnání;
- c) je řádně zapsán jako nedobrovolný nezaměstnaný po skončení pracovní smlouvy na dobu určitou kratší jednoho roku nebo poté, co se během prvních dvanácti měsíců stal nedobrovolně nezaměstnaným, a zaregistrován u příslušného úřadu práce jako uchazeč o zaměstnání. V tom případě si postavení pracovníka ponechává na dobu alespoň šesti měsíců;
- d) zahájí odbornou přípravu. Pokud není nedobrovolně nezaměstnaný, může si postavení pracovníka ponechat, pouze vztahuje-li se odborná příprava k jeho předchozímu zaměstnání.“

6 Článek 8 téže směrnice ukládá řadu správních formalit kategoriím osob uvedených v článku 7 této směrnice.

7 Článek 14 odst. 1, 2 a 4 směrnice 2004/38 stanoví:

„1. Občanům Unie a jejich rodinným příslušníkům náleží právo pobytu uvedené v článku 6, dokud se nestanou nepřiměřenou zátěží pro systém sociální pomoci hostitelského členského státu.

2. Občanům Unie a jejich rodinným příslušníkům náleží právo pobytu stanovené v člancích 7, 12 a 13, dokud splňují podmínky uvedených ustanovení.

[...]

4. Odchylně od odstavců 1 a 2 a aniž je dotčena kapitola VI, nesmějí být v žádném případě vyhoštěni občané Unie ani jejich rodinní příslušníci, pokud

[...]

- b) občané Unie vstoupili na území hostitelského členského státu za účelem hledání zaměstnání. V tom případě nesmějí být občané Unie ani jejich rodinní příslušníci vyhoštěni, pokud mohou prokázat, že pokračují v hledání zaměstnání a mají skutečnou naději, že budou zaměstnání.“

Belgické právo

- 8 Článek 39/2 odst. 2 loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers (zákon ze dne 15. prosince 1980 o vstupu cizinců na státní území, o jejich pobytu, usazování a o jejich vyhošťování) (*Moniteur belge* ze dne 31. prosince 1980, s. 14584), ve znění platném v rozhodné době z hlediska skutečností v původním řízení (dále jen „zákon ze dne 15. prosince 1980“), stanoví:

„Conseil [du contentieux des étrangers] (Rada pro spornou cizineckou agendu, Belgie) rozhoduje v řízení o prohlášení neplatnosti rozsudkem o jiných opravných prostředcích podaných pro porušení podstatných formálních náležitostí nebo formálních náležitostí předepsaných pod sankcí neplatnosti, pro překročení pravomoci či její zneužití.“

- 9 Podle čl. 40 odst. 4 zákona ze dne 15. prosince 1980 platí:

„Každý občan Unie má právo pobytu na území království po dobu delší než tři měsíce, pokud splňuje podmínku stanovenou v článku 41 [prvním pododstavci] a:

1° je zaměstnancem nebo osobou samostatně výdělečně činnou na území království nebo vstoupí na území království za účelem hledání zaměstnání, pokud může prokázat, že pokračuje v hledání zaměstnání a má skutečnou naději, že bude zaměstnán;

[...]“

- 10 Článek 50 arrêté royal sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers du 8 octobre 1981 (královská vyhláška ze dne 8. října 1981 o vstupu cizinců na státní území, o jejich pobytu, usazování a o jejich vyhošťování) (*Moniteur belge* ze dne 27. října 1981, s. 13740) stanoví:

§ 1. Občan Unie, který hodlá pobývat déle než tři měsíce na území království a prokáže, že má občanství podle čl. 41 [prvního pododstavce] [zákona ze dne 15. prosince 1980], podá ke správnímu orgánu obce v místě, kde pobývá, žádost o osvědčení o registraci podle vzoru obsaženého v příloze 19.

[...]

§ 2. Při podání žádosti nebo nejpozději ve lhůtě tří měsíců od podání žádosti je občan Unie [...] povinen předložit následující dokumenty:

[...]

3° uchazeč o zaměstnání:

- a) potvrzení o registraci u příslušného úřadu práce nebo kopii průvodních dopisů k žádostem o zaměstnání; a
- b) důkaz o tom, že má skutečnou naději získat zaměstnání, a to s ohledem na svou osobní situaci, zejména dosažené vzdělání nebo absolvovanou odbornou přípravu a dobu trvání nezaměstnanosti;

[...]“

Spor v původním řízení a předběžné otázky

- 11 Dne 27. října 2015 podal G. M. A., řecký státní příslušník, žádost o osvědčení o registraci v Belgii jako uchazeč o zaměstnání za účelem získání práva pobytu po dobu delší než tři měsíce v tomto členském státě v souladu s čl. 50 odst. 1 královské vyhlášky o vstupu cizinců na státní území, o jejich pobytu, usazování a o jejich vyhošťování. Datum, kdy G. M. A. vstoupil na území uvedeného členského státu, ze žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce nevyplývá.
- 12 Dne 18. března 2016 byla tato žádost zamítnuta rozhodnutím Office des étrangers (cizinecký úřad, Belgie, dále jen „úřad“) s odůvodněním, že G. M. A. nesplňuje podmínky stanovené belgickými právními předpisy pro přiznání práva pobytu po dobu delší než tři měsíce (dále jen „rozhodnutí úřadu“). Podle názoru úřadu totiž dokumenty předložené G. M. A. neumožňovaly předpokládat, že G. M. A. má skutečnou naději, že bude na belgickém území zaměstnán. Z tohoto důvodu bylo G. M. A. nařízeno opustit území tohoto státu do 30 dnů od oznámení uvedeného rozhodnutí.
- 13 Rozsudkem ze dne 28. června 2018 Conseil du contentieux des étrangers (Rada pro spornou cizineckou agendu, Belgie, dále jen „CCE“), jakožto soud příslušný v prvním stupni k rozhodnutí sporu týkajícího se legality rozhodnutí úřadu, zamítla žalobu podanou G. M. A. proti rozhodnutí úřadu.
- 14 G. M. A. proto podal kasační opravný prostředek k předkládajícímu soudu, kterým je Conseil d'État (Státní rada, Belgie), v němž zaprvé tvrdil, že z článku 45 SFEU vykládaného ve světle rozsudku ze dne 26. února 1991, Antonissen (C-292/89, EU:C:1991:80), vyplývá, že členské státy mají povinnost poskytnout uchazečům o zaměstnání pocházejícím z jiného členského státu „přiměřenou lhůtu“ k tomu, aby se mohli seznámit s vhodnými nabídkami zaměstnání a učinit kroky potřebné k přijetí do zaměstnání. Uvedená lhůta nemůže být podle názoru G. M. A. v žádném případě kratší než šest měsíců, jak vyplývá analogicky ze společného výkladu čl. 7 odst. 3 a článků 11 a 16 směrnice 2004/38.
- 15 Uchazeč o zaměstnání není navíc podle tvrzení G. M. A. po celou dobu uvedené lhůty povinen dokládat, že má skutečnou naději získat zaměstnání.
- 16 Zadržel G. M. A. uvádí, že po přijetí rozhodnutí úřadu, tedy po 6. dubnu 2016, byl přijat do Evropského parlamentu jako stážista. Tato okolnost dokládá, že měl skutečnou naději, že získá zaměstnání, a mohl mít tedy nárok na pobyt po dobu delší než tři měsíce.
- 17 CCE tedy údajně porušila články 15 a 31 směrnice 2004/38, jakož i články 41 a 47 Listiny, jelikož nezohlednila přijetí G. M. A. do zaměstnání. Z uvedených ustanovení totiž podle jeho tvrzení vyplývá, že soudy příslušné k přezkumu legality správního rozhodnutí, které se týká práva pobytu občana Unie, musí vyčerpávajícím způsobem zkoumat všechny relevantní okolnosti a zohlednit všechny skutečnosti, které jsou jim známy, a to i v případě, že nastaly až po vydání dotčeného rozhodnutí.
- 18 S ohledem na tyto úvahy G. M. A. tvrdil, že CCE neměla použít vnitrostátní procesní ustanovení, kterým byly do belgického práva nesprávně provedeny články 15 a 31 směrnice 2004/38, a sice článek 39/2 odst. 2 zákona ze dne 15. prosince 1980, na jehož základě tento soud nezohlednil, že byl po vydání rozhodnutí úřadu přijat do zaměstnání jako stážista.
- 19 Předkládající soud má za to, že řešení sporu v původním řízení závisí na tom, jak Soudní dvůr vyloží článek 45 SFEU, články 15 a 31 směrnice 2004/38, jakož i články 41 a 47 Listiny. Pokud by totiž tato ustanovení měla být vykládána ve smyslu popsaném G. M. A., musel by mít na belgickém území nárok na pobyt po dobu delší než tři měsíce.

20 Za těchto podmínek se Conseil d'État (Státní rada) rozhodla přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

- „1) Musí být článek 45 [TFUE] vykládán a aplikován v tom smyslu, že hostitelský členský stát má zaprvé povinnost poskytnout uchazeči o zaměstnání přiměřenou dobu, aby se mohl seznámit s vhodnými nabídkami zaměstnání a učinit kroky potřebné k přijetí do zaměstnání, zadruhé povinnost uznat, že doba určená pro hledání zaměstnání nesmí být v žádném případě kratší než šest měsíců, a zatřetí povinnost povolit uchazeči o zaměstnání pobyt na svém území po celou tuto dobu a nevyžadovat od něj předložení důkazu o tom, že má skutečnou naději, že bude zaměstnán?
- 2) Musí být články 15 a 31 směrnice [2004/38] a články 41 a 47 [Listiny], jakož i obecné zásady přednosti práva Evropské unie a užitečného účinku směrnic vykládány v tom smyslu, že vnitrostátní soudy hostitelského členského státu jsou povinny v rámci posuzování žaloby na neplatnost rozhodnutí, kterým se občanovi Unie nepřiznává právo pobytu po dobu delší než tři měsíce, zohlednit nové skutečnosti, které nastaly po vydání rozhodnutí vnitrostátními orgány, pokud jsou tyto skutečnosti způsobily vyvolat takovou změnu situace dotčené osoby, která by neumožňovala další omezení práva pobytu této osoby v hostitelském členském státě?“

K předběžným otázkám

K první otázce

- 21 Úvodem je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury Soudního dvora platí, že v rámci postupu spolupráce mezi vnitrostátními soudy a Soudním dvorem zavedeného článkem 267 SFEU přísluší Soudnímu dvoru poskytnout vnitrostátnímu soudu užitečnou odpověď, která mu umožní rozhodnout spor, jenž mu byl předložen. Z tohoto hlediska Soudnímu dvoru přísluší případně přeformulovat otázky, které jsou mu položeny. Okolnost, že vnitrostátní soud formuloval předběžnou otázku po formální stránce tak, že odkázal na určitá ustanovení unijního práva, nebrání tomu, aby Soudní dvůr tomuto soudu poskytl všechny prvky výkladu, které mohou být pro rozsouzení věci, jež mu byla předložena, užitečné, ať již na ně posledně uvedený ve svých otázkách odkázal, či nikoli [rozsudek ze dne 23. dubna 2020, Land Niedersachsen (relevantní odpracovaná doba), C-710/18, EU:C:2020:299, bod 18].
- 22 V projednávané věci žádá předkládající soud v první otázce pouze o výklad článku 45 SFEU, avšak je třeba poznamenat, že na uchazeče o zaměstnání se specificky vztahuje čl. 14 odst. 4 písm. b) směrnice 2004/38. Podle tohoto ustanovení nesmějí být totiž vyhoštěni občané Unie, pokud zaprvé vstoupí na území hostitelského členského státu za účelem hledání zaměstnání a zadruhé mohou prokázat, že tam pokračují v hledání zaměstnání a mají skutečnou naději, že budou zaměstnání.
- 23 Je tedy třeba mít za to, že podstatou první otázky předkládajícího soudu je, zda musí být článek 45 SFEU a čl. 14 odst. 4 písm. b) směrnice 2004/38 vykládány v tom smyslu, že hostitelský členský stát musí poskytnout uchazeči o zaměstnání přiměřenou lhůtu k tomu, aby se mohl seznámit s vhodnými nabídkami zaměstnání a učinit kroky potřebné pro přijetí do zaměstnání, že tato doba nesmí být v žádném případě kratší než šest měsíců a že během této doby může hostitelský členský stát požadovat důkaz o tom, že hledá zaměstnání a že má skutečnou naději, že bude zaměstnán.
- 24 Pokud jde zaprvé o otázku, zda hostitelský členský stát musí poskytnout uchazečům o zaměstnání „přiměřenou lhůtu“, která jim umožní seznámit se s vhodnými nabídkami zaměstnání a učinit kroky potřebné k tomu, aby byli přijati do zaměstnání, je třeba uvést, že pojem „pracovník“ ve smyslu článku 45 SFEU má autonomní dosah, který je vlastní unijnímu právu, a nelze jej vykládat restriktivně

(rozsudek ze dne 21. února 2013, N., C-46/12, EU:C:2013:97, bod 39). Konkrétně musí být za pracovníka považována osoba, která skutečně hledá práci (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 19. června 2014, Saint Prix, C-507/12, EU:C:2014:2007, bod 35).

- 25 Je třeba rovněž uvést, že volný pohyb pracovníků představuje jeden ze základů Unie, a proto musí být ustanovení, jež tento volný pohyb zakotvují, vykládána široce. Striktní výklad čl. 45 odst. 3 SFEU by zejména ohrozil skutečnou naději státního příslušníka členského státu, který hledá zaměstnání, skutečně nějaké najít v jiných členských státech, a zbavil by tak toto ustanovení jeho užitečného účinku (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 26. února 1991, Antonissen, C-292/89, EU:C:1991:80, body 11 a 12).
- 26 Z toho vyplývá, že volný pohyb pracovníků zahrnuje právo státních příslušníků členských států volně se pohybovat na území jiných členských států a pobývat na něm za účelem hledání zaměstnání (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 26. února 1991, Antonissen, C-292/89, EU:C:1991:80, bod 13), přičemž existenci tohoto práva kodifikoval unijní normotvůrce v čl. 14 odst. 4 písm. b) směrnice 2004/38. V tomto ohledu je třeba uvést, že užitečný účinek článku 45 SFEU je zajištěn, pokud unijní právní úprava nebo – v případě její neexistence – právní úprava členského státu poskytují dotčeným osobám přiměřenou lhůtu, která jim umožňuje, aby se na území hostitelského členského státu seznámili s nabídkami zaměstnání, které odpovídají jejich odborné kvalifikaci, a v případě potřeby učinili potřebné kroky k získání zaměstnání (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 26. února 1991, Antonissen, C-292/89, EU:C:1991:80, bod 16).
- 27 Je tedy třeba konstatovat, že hostitelský členský stát je povinen poskytnout uchazečům o zaměstnání přiměřenou lhůtu, která jim umožní seznámit se na území uvedeného členského státu s nabídkami pracovních míst odpovídajících jejich odborné kvalifikaci a případně učinit kroky potřebné k jejich přijetí do zaměstnání.
- 28 Z druhé stran doby trvání uvedené lhůty je třeba připomenout zaprvé, že z článku 6 směrnice 2004/38 vyplývá, že každý občan Unie má právo pobytu na území jiného členského státu po dobu až tří měsíců, aniž podléhá jakýmkoli podmínkám či formalitám s výjimkou povinnosti být držitelem platného průkazu totožnosti nebo cestovního pasu.
- 29 Článek 7 této směrnice pak upravuje situace, kdy občan Unie může požívat práva pobytu po dobu delší než tři měsíce.
- 30 Je třeba rovněž připomenout, že čl. 14 odst. 1 a 2 uvedené směrnice stanoví podmínky, za kterých si mohou občané Unie zachovat právo pobytu stanovené v článku 6 nebo případně v článku 7 této směrnice.
- 31 Konkrétně podle čl. 14 odst. 1 směrnice 2004/38 je právo pobytu uvedené v článku 6 této směrnice zachováno, dokud se dotyčné osoby nestanou nepřiměřenou zátěží pro systém sociální pomoci hostitelského členského státu. Článek 14 odst. 2 této směrnice mimo jiné stanoví, že občané Unie a jejich rodinní příslušníci mají právo pobytu po dobu delší než tři měsíce, dokud splňují podmínky stanovené v článku 7 uvedené směrnice.
- 32 Jak přitom vyplývá z bodu 22 tohoto rozsudku, na uchazeče o zaměstnání se specificky vztahuje právě čl. 14 odst. 4 písm. b) směrnice 2004/38, který stanoví odchylku od odstavců 1 a 2 uvedeného článku 14.
- 33 Z toho vyplývá, že čl. 14 odst. 4 písm. b) směrnice 2004/38 upravuje specificky podmínky, kterým podléhá zachování práva pobytu občanů Unie, kteří opustí členský stát svého původu s úmyslem hledat zaměstnání v hostitelském členském státě. Toto ustanovení, které unijní normotvůrce přijal za účelem kodifikace závěrů vyplývajících z rozsudku ze dne 26. února 1991, Antonissen (C-292/89, EU:C:1991:80), týkajícího se práva pobytu uchazečů o zaměstnání na základě

článku 45 SFEU, však upravuje rovněž přímo právo pobytu občanů Unie, kteří mají postavení uchazečů o zaměstnání, jak vyplývá zejména z bodu 52 rozsudku ze dne 15. září 2015, Alimanovič (C-67/14, EU:C:2015:597).

- 34 Pokud tedy občan Unie vstoupí na území hostitelského členského státu, aby zde hledal zaměstnání, řídí se jeho právo pobytu od okamžiku, kdy je zaregistrován jako uchazeč o zaměstnání, ustanovením čl. 14 odst. 4 písm. b) směrnice 2004/38.
- 35 Je však třeba uvést, že článek 6 směrnice 2004/38 se podle svého znění použije bez rozdílu na všechny občany Unie bez ohledu na úmysl, s nímž tito občané vstupují na území hostitelského členského státu. Z toho vyplývá, že i když občan Unie vstoupí na území hostitelského členského státu s úmyslem zde hledat zaměstnání, vztahuje se na jeho právo pobytu během prvních tří měsíců rovněž článek 6 směrnice 2004/38.
- 36 Za těchto podmínek nelze po uvedenou dobu tří měsíců stanovenou v tomto ustanovení ukládat tomuto občanovi žádnou jinou podmínku než požadavek být držitelem platného průkazu totožnosti.
- 37 Dále je třeba mít za to, že „přiměřená lhůta“ uvedená v bodě 27 tohoto rozsudku začíná běžet od okamžiku, kdy se dotýčný občan Unie rozhodl zaregistrovat se jako uchazeč o zaměstnání v hostitelském členském státě.
- 38 Pokud jde zadruhé o možnost stanovit minimální délku této přiměřené lhůty, je třeba uvést, že čl. 14 odst. 4 písm. b) směrnice 2004/38 neobsahuje v tomto ohledu žádný údaj.
- 39 Za těchto podmínek je třeba nejprve připomenout, že jak vyplývá z bodu 26 tohoto rozsudku, tato délka musí umožňovat zajištění užitečného účinku článku 45 SFEU.
- 40 Dále v bodě 21 rozsudku ze dne 26. února 1991, Antonissen (C-292/89, EU:C:1991:80), Soudní dvůr sice nestanovil minimální délku uvedené přiměřené lhůty, avšak rozhodl, že taková lhůta šesti měsíců od vstupu na území hostitelského členského státu, jako je lhůta, která existovala ve věci, v níž byl vydán uvedený rozsudek, nemůže podle všeho ohrozit uvedený užitečný účinek.
- 41 Konečně je v tomto kontextu třeba zohlednit účel směrnice 2004/38, kterým je usnadnit výkon základního a osobního práva pohybu a pobytu, které čl. 21 odst. 1 SFEU přímo přiznává občanům Unie, a toto právo posílit (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 11. dubna 2019, Tarola, C-483/17, EU:C:2019:309, bod 23).
- 42 S ohledem na tyto úvahy je třeba mít za to, že lhůta šesti měsíců ode dne registrace se v zásadě nejví jako nedostatečná a neohrožuje užitečný účinek článku 45 SFEU.
- 43 Zatřetí stran povinností, které může hostitelský členský stát uložit uchazeči o zaměstnání během této přiměřené lhůty, ze znění čl. 14 odst. 4 písm. b) směrnice 2004/38 je zjevné, jak vyplývá z bodu 22 tohoto rozsudku, že uchazeč o zaměstnání nemůže být vyhoštěn, pokud prokáže, že pokračuje v hledání zaměstnání a má skutečnou naději, že bude zaměstnán. Toto ustanovení v podstatě přebírá zásadu vyplývající z bodu 21 rozsudku ze dne 26. února 1991, Antonissen (C-292/89, EU:C:1991:80), podle níž dotýčný nemůže být nucen opustit území hostitelského členského státu, pokud po uplynutí přiměřené lhůty prokáže, že „pokračuje v hledání zaměstnání a má skutečnou naději, že bude zaměstnán“.
- 44 Vzhledem k tomu, že uchazeč o zaměstnání musí tedy po uplynutí této přiměřené lhůty „pokračovat“ v hledání zaměstnání, aby se vyhnul povinnosti opustit území hostitelského členského státu, je z toho třeba vyvodit, že hostitelský členský stát může již během uvedené lhůty požadovat, aby uchazeč o zaměstnání hledal zaměstnání. Během této lhůty však tento členský stát nemůže od dotýčného vyžadovat, aby prokázal existenci skutečné naděje, že bude zaměstnán.

- 45 Tento výklad je podpořen skutečností, že jelikož je cílem této přiměřené lhůty, jak vyplývá z bodu 27 tohoto rozsudku, umožnit uchazeči o zaměstnání seznámit se s nabídkami zaměstnání odpovídajícími jeho osobní kvalifikaci a učinit kroky potřebné k tomu, aby byl zaměstnán, mohou být příslušné vnitrostátní orgány s to posoudit, zda dotýčný pokračuje v hledání zaměstnání a má skutečnou naději, že bude zaměstnán, až po uplynutí této lhůty.
- 46 Uchazeč o zaměstnání je tedy povinen předložit důkaz nejen o tom, že pokračuje v hledání zaměstnání, ale i o tom, že má skutečnou naději, že bude zaměstnán, až po uplynutí této přiměřené lhůty.
- 47 Orgány a soudy hostitelského členského státu musí posoudit důkazy předložené v tomto ohledu dotčeným uchazečem o zaměstnání. V této souvislosti budou muset uvedené orgány a soudy provést celkovou analýzu všech relevantních skutečností, jako je například, jak uvedl generální advokát v bodech 75 a 76 svého stanoviska, okolnost, že se tento uchazeč zaregistroval u vnitrostátního úřadu práce, že pravidelně oslovuje potenciální zaměstnavatele tím, že jim zasílá dopisy se žádostmi o zaměstnání nebo absolvuje pohovory za účelem přijetí do zaměstnání. V rámci tohoto posouzení musí uvedené orgány a soudy zohlednit situaci na vnitrostátním trhu práce v odvětví odpovídající osobní kvalifikaci dotčeného uchazeče o zaměstnání. Naproti tomu, skutečnost, že taková osoba odmítla nabídky zaměstnání, které neodpovídají její odborné kvalifikaci, nelze použít jako důvod ke konstatování, že nespĺňuje podmínky čl. 14 odst. 4 písm. b) směrnice 2004/38.
- 48 V projednávané věci z výše uvedených úvah vyplývá, že G. M. A. musela být v okamžiku, kdy podala žádost o registraci jako uchazeč o zaměstnání, a sice dne 27. října 2015, poskytnuta přinejmenším přiměřená lhůta, během níž od něj belgické orgány mohly požadovat pouze prokázání toho, že hledá zaměstnání.
- 49 Z informací, které má Soudní dvůr k dispozici, přitom vyplývá, že rozhodnutí úřadu, kterým bylo G. M. A. odepřeno právo pobytu po dobu delší než tři měsíce na belgickém území, bylo přijato z důvodu, že G. M. A. nebyl s to prostřednictvím důkazů předložených na podporu své žádosti prokázat, že měl skutečnou naději, že bude zaměstnán.
- 50 Za těchto okolností je třeba konstatovat, že článek 45 SFEU a čl. 14 odst. 4 písm. b) směrnice 2004/38 brání vnitrostátní právní úpravě, která ukládá takovou podmínku uchazeči o zaměstnání, který se nachází v takové situaci, jako je situace G. M. A.
- 51 S ohledem na všechny výše uvedené úvahy je třeba na první otázku odpovědět následovně:
- Článek 45 SFEU a čl. 14 odst. 4 písm. b) směrnice 2004/38 musí být vykládány v tom smyslu, že hostitelský členský stát musí poskytnout občanu Unie přiměřenou lhůtu, která začíná běžet od okamžiku, kdy se tento občan Unie zaregistroval jako uchazeč o zaměstnání, aby se mohl seznámit s vhodnými nabídkami zaměstnání a učinit kroky potřebné k přijetí do zaměstnání.
 - Během této lhůty může hostitelský členský stát požadovat, aby uchazeč o zaměstnání prokázal, že hledá zaměstnání. Teprve po uplynutí uvedené lhůty může tento členský stát požadovat, aby uchazeč o zaměstnání prokázal nejen to, že pokračuje v hledání zaměstnání, ale rovněž, že má skutečnou naději, že bude zaměstnán.

Ke druhé otázce

- 52 Podstatou druhé otázky předkládajícího soudu je, zda články 15 a 31 směrnice 2004/38, články 41 a 47 Listiny, jakož i zásady přednosti a užitečného účinku musí být vykládány v tom smyslu, že soudy hostitelského členského státu jsou povinny v rámci zkoumání žaloby podané proti rozhodnutí, kterým bylo odmítnuto právo pobytu uchazeče o zaměstnání po dobu delší než tři měsíce, provést přezkum

v plné jurisdikci a zohlednit skutečnosti, které nastaly po přijetí uvedeného rozhodnutí, pokud tyto skutečnosti mohou pozměnit situaci tohoto uchazeče o zaměstnání a odůvodnit příznání uvedeného práva pobytu.

- 53 Z odpovědi na první otázku vyplývá, že orgány hostitelského členského státu nemohou po dobu, po kterou běží přiměřená lhůta uvedená v bodě 51 tohoto rozsudku, požadovat po dotyčném uchazeči o zaměstnání, aby prokázal, že má skutečnou naději, že bude zaměstnán. Vzhledem k tomu, že v projednávané věci byly G. M. A. rozhodnutím úřadu uloženy povinnosti, které jsou v rozporu s článkem 45 SFEU a čl. 14 odst. 4 písm. b) směrnice 2004/38, není nezbytné zkoumat, zda soudy hostitelského členského státu musí pro účely příznání práva pobytu žalobci v původním řízení jakožto uchazeči o zaměstnání zohlednit skutečnosti, které nastaly po přijetí tohoto rozhodnutí.
- 54 Za těchto podmínek není důvod odpovídat na druhou otázku.

K nákladům řízení

- 55 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (první senát) rozhodl takto:

Článek 45 SFEU a čl. 14 odst. 4 písm. b) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. dubna 2004 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, o změně nařízení (EHS) č. 1612/68 a o zrušení směrnic 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS 2004/38 musí být vykládány v tom smyslu, že hostitelský členský stát musí poskytnout občanu Unie přiměřenou lhůtu, která začíná běžet od okamžiku, kdy se tento občan Unie zaregistroval jako uchazeč o zaměstnání, aby se mohl seznámit s vhodnými nabídkami zaměstnání a učinit kroky potřebné k přijetí do zaměstnání.

Během této lhůty může hostitelský členský stát požadovat, aby uchazeč o zaměstnání prokázal, že hledá zaměstnání. Teprve po uplynutí uvedené lhůty může tento členský stát požadovat, aby uchazeč o zaměstnání prokázal nejen to, že pokračuje v hledání zaměstnání, ale rovněž, že má skutečnou naději, že bude zaměstnán.

Podpisy.